

Snakke om "Dark Room"

Operasjon «Dark Room» er en av de største overgrepssakene i norgeshistorien. Til nå er 51 menn under etterforskning for å være del av et nettverk som har gjort grove seksuelle overgrep mot barn i alle aldre. Saken blir omtalt både i nasjonale og lokale medier.

Her er noe råd til barnehage- og skoleansatte og andre voksne om hvordan man kan snakke med barn om det som kommer frem i media, og ikke minst om hvordan man kan forebygge at barn blir lokket av mennesker med vonde hensikter.

Rådene kommer blant annet fra slettmeg.no, Kripos og Datatilsynet.

Hvor gamle er barn før de forstår?

De eldste barna i barnehagen kan forstå at noe skummelt har skjedd. Selv små barn får med seg mer av nyhetene, enn vi ofte tror. De oppfatter bruddstykker, og setter dem sammen. De får ofte ikke med seg nyansene, slik vi voksne gjør, og deres fantasier kan bli skumlere enn virkeligheten.

Man må vurdere hva barna har fått med seg og forstått av det som har skjedd. Legg merke til om det er et samtaletema i barnegruppen, om barna endrer atferd eller virker redde.

Når barna kommer i skolealder, oppfatter de mye av det som omtales i nyhetene. De kan lese avisoverskrifter, og overhører lyd fra TV-en, selv om de blir bedt om å ikke se på.

Når barna begynner å bruke Internett, er det sannsynlig at de får med seg informasjon om overgrepssaken. I tillegg kan den være et samtaletema i hjemmet, i skolegården og sosiale medier.

Bør man snakke med barna?

Om man planlegger å ta opp temaet med barna i barnehagen, bør det først avklares med de foresatte. Det er ikke alle barn som tar dramatiske nyheter innover seg. Om barna ikke er påvirket av saken, er det ingen grunn til å tvinge barna inn i de voksnes verden.

I skolen blir barna i større grad påvirket av media, og informasjon de fanger opp hjemme eller fra medelever, og saken blir fort et tema. Det som skjer i skolegården og mellom elevene, er i større grad skolens ansvar. Men også her er bør foreldrene orienteres om hva skolen tenker å foreta seg.

Snakke om kva som har skjedd

Snakk med barna på skolen, men tilpass innholdet til barnas alder.

- Spør om de har fått med seg saken der politiet etterforsker en rekke menn for å ha begått overgrep mot barn.
- Spør hva de vet om saken, og la barna fortelle. Korrigjer det barna forteller.
- Forklar barna hva som har skjedd, uten å gå i detalj.

Her er noen fakta:

- Minst 51 personer – alle er menn – er involvert i nettverkene som politiet ruller opp.
- De er siktet for å ha delt bilder og videoer av overgrep mot barn i alle aldre.
- De 51 mennene er fra flere steder i landet.
- De gir hverandre tilgang til bilder i store mengder på hemmelige nettstedet og chatte-kanaler. Der har de opptrådt skjult, men nå har politiet klart å spore dem opp.
- Dette er et av de største beslagene av slikt materiale i norsk historie.
- Om lag 25 etterforskere i Vest politidistrikt har jobbet med saken siden nyttår.

Ikke skap frykt. Det er viktig å få frem at dette ikke er noe som skjer med alle barn. Dessverre er noen menneske slemme mot barn, men det skjer ikke med mange. Og voksne er her for å hjelpe dem.

Snakk om hvordan man kan forhindre at det skjer

Selv om skolen har snakket om nettvett før, kan overgrepssaken være en anledning til å ta opp temaet på nytt. Det er viktig å forebygge.

Lokker barn med komplimenter

Etterforskerne i Vest politidistrikt har sett hvordan disse mennene har gått frem:

- På de skjulte forumene diskuterer mennene blant annet hvordan de kan «få tak i» barn.
- For å få komme i kontakt med barna starter de ofte med tilsynelatende uskyldige henvendelser. Etter hvert får de tak i bilder og videoer, og begår i noen tilfeller også fysiske overgrep.
- De innleder dialog med barna, gir dem mange komplimenter, og manipulerer og lokker barna til å sende bilder og videoer av seg selv nakne, eller der de onanerer. Dette kom frem under politiets pressekonferanse om «Dark Room»-saken.
- Noen av ofrene sier at de er ikke vant til å få komplimenter, og det oppstår en kontakt der de på en måte tar komplimentene til seg. Noen har fortalt at for å opprettholde kontakten, fortsetter de å dele bilder og videoer, og møter kanskje også disse personene. Det er utrolig mange fornærmede som har latt seg lokke og lede inn i dette.
- I pressekonferansen kom det også frem at en del av gjerningspersonene har hatt egne profiler på nettet, hvor de utgir seg for å være barn.

Varsomhet i sosiale medier

Lær barna å være trygge på nettet. Hold personlig informasjon privat. Barn må vite at de ikke skal dele navn, alder, fødselsdato, adresse, telefonnummer, navnet på skolen og andre opplysninger med personer de ikke kjenner. Mange barn og unge opplever at de er anonyme på nett, noe som gjør det lettere å snakke med andre om følelser og seksualitet.

Ikke del bilder og video med fremmede, eller avtal møter

I overgrepsnettverk utveksles ikke bare bilder der faktiske overgrep har funnet sted, men også uskyldige barnebilder hentes for eksempel fra Facebook. Bilder kan lastes ned, manipuleres, og få en helt annen betydning. Det er viktig å få barna til å forstå at de aldri skal avtale fysiske møter med noen via Internett, uten at foreldrene er informert og med på møtene. Det samme gjelder for treff som skjer på nettet. Gi beskjed om at det ikke er greit for barnet å bli med nettbekjentskaper over til andre nettjenester.

Lær barna å si ifra

Barna må vite at de kan og må snakke med sine foresatte hvis de føler seg utrygge eller bekymret på grunn av noe som har skjedd på nettet eller andre steder. Unge som har henvendt seg til politiet, forteller at de ikke har sagt fra til noen om ubehagelige opplevelser på Internett. De tror ikke at de voksne vil skjønne situasjonen, og derfor vil nekte dem å

bruke Internett. Det er viktig at det på forhånd snakkes om hvordan vanskelige situasjoner kan oppstå, og om hvordan disse eventuelt skal håndteres.

Vit hvor barna er

Foresatte må vite hvor barna er: Hvilke nettsjenester bruker barna til å kommunisere med andre barn? Sett klare grenser for hvilke nettsjenester barna får bruke. Foresatte må vite hvem nettvennene er: Snakk med barna om hvem de har kontakt med på nettet. Få dem til å forstå at selv om de har blitt kjent med noen online, betyr det ikke at de vet hvem det er.

Tips politiet

Ofte får seksualforbrytere på nettet holde på lenge, selv om mange har opplevd fremstøtene deres. Send tips på tips.kripos.no , selv om det ikke virker så alvorlig. Politiets nettpatrolje på Facebook kan også kontaktes. På bakgrunn av opplysninger kan politiet danne seg et bilde av de som utgjør en trussel mot barn, og iverksette tiltak både på og utenfor Internett.

Saken er skrevet av Trygve Ebbesvik for Kriseportalen.no

Source URL: <http://www.personalomsorg.no/snakke-om-dark-room>